

Onderzoek naar ecologische waarden van de groenstrook in de Binkhorst langs de Broeksloot en Trekvljet in Den Haag

Algemene vereniging voor Natuurbescherming voor Den Haag e.o.
www.AVN.nl - info@avn.nl - 070-33.88.100
Auteur: Aletta de Ruiter, landschapsecoloog

Den Haag, juli 2017

AANLEIDING

De gemeente Den Haag heeft de vereniging SGVT aangezegd het terrein van de vereniging te willen herbestemmen als groene ecologische verbindingzone. Daarbij zou geen plaats meer zijn voor de activiteiten van de vereniging.

Bij navraag bleek dat de gemeente het beheer voor de ecologische groenzone Broeksloot wil versterken met een ecologische natuurvriendelijke oever met oevervegetaties t.b.v. amfibieën, insecten en een botanische versterking van bijzondere vegetatie.

LIGGING TERREIN

Het langwerpige terrein ligt ingeklemd tussen de Broeksloot, Binkhorstlaan, Terrein SDU en Trekvljet. Het wordt dus aan twee zijden begrensd door water. Bij de Binkhorstlaan ligt een massief stenen brugdek van 30 meter breedte.

De Broeksloot is een oorspronkelijke ontwateringssloot uit de late Middeleeuwen. De groene omlijsting van het water dient nu als ecologische verbinding.

HISTORIE TERREIN

Industrieterrein De Binkhorst is in de afgelopen 100 jaar volgebouwd met verschillende soorten bedrijventerreinen. Daarvoor was ontsluiting en transport over water een belangrijke infrastructuur. En dat is het nog steeds.

Volgens het kaartmateriaal van de gemeente zelf is het kavel van de botenwerf sinds 1955 bebouwd. Op het naastliggende terrein was vanaf 1948 een kolenopslag van de gemeente gevestigd waar vandaan enige verontreiniging naar het buurperceel is overgewaaid. Uit recent bodemonderzoek blijkt echter dat dit voor de locatie van de scouting en de botenwerf de hypothese 'onverdacht' meekrijgt. (Anteagroup M. Schimmel Mcs, dec. 2016)

1909

1933

1955

HUIDIG GEBRUIK

Het terrein wordt sinds 1955 gebruikt als botenwerf en winterstalling voor kleine pleziervaartuigen. De werf heeft een oppervlakte van ca 1750 m2 en grenst aan het terrein van de scouting die in deze groenstrook ongeveer eenzelfde oppervlak als verenigingsruimte inneemt. Ook zij hebben een relatie met het water en een botenopslag in de winter.

Op het gehele terrein staan verschillende Romney-loodsen en houten clubgebouwen. Het geheel is rondom ingebed in een groenstrook met dichte boom- en struikopstanden. Het

beheer hiervan wordt door beide verenigingen afzonderlijk gevoerd. De activiteiten van de SGVT-leden vinden voornamelijk plaats tijdens weekenden en in het winterseizoen. De drukste activiteiten behelzen de dagen dat de boten in en uit het water worden getakeld. Gedurende het zomerseizoen verkeert de werf in sluimertoestand. Er zijn dan weinig activiteiten.

HUIDIGE ECOLOGISCHE KWALITEIT

Aan beide zijden van de Broeksloot is de 200 meter oever tussen Trekvlief en Binkhorstbrug beschoeid met een betonnen beschoeiing van ca 30 cm boven de waterlijn. Op veel plaatsen overgroeid met groene uitlopers die tot in het water hangen. Die overhangende struiken geven beschutting aan watervogels als Meerkoet en Fuut. Beide soorten zijn broedend aanwezig in het gebied. De Blauwe Reiger maakt gebruik van de oever om te fourageren.

De dichte bosschages met hoge bomen geven ruimte aan vogelsoorten van de ecologische groepen 'struiken en struwelen' en 'bosranden en opgaande bomen'.

Gezien het beschikbare oppervlak in combinatie met de rust die op het terrein heerst (geen openbare toegankelijkheid) kunnen we hier territoria van de volgende vogelsoorten verwachten: **Roodborst, Winterkoning, Heggenmus, Merel, Zanglijster, Zwartkop, Koolmees, Pimpelmees, Glanskop, Staartmees, Zwarte Kraai, Houtduif, Vink, Grote Bonte Specht.**

Floristisch is het gebied minder gevarieerd, maar de struwelen zijn voor het merendeel inheems en het ruige gazon langs de Trekvlief geeft een redelijke variëteit aan bermkruiden en grassen te zien. Vanwege het extensieve maairgime krijgt deze bermvegetatie ruime kans om te bloeien en zaad te zetten, hetgeen ten goede komt aan bijen, vlinders en andere insecten. De Rust, Ruimte en Beheeromstandigheden maken het huidige terrein dan ook tot een waardevolle ecologische steppingstone in het omringende stedelijke versteende landschap.

TOEKOMSTPLANNEN

Bij de herontwikkeling van de Binkhorst heeft de gemeente plannen om op het naastliggende kavel van het voormalige SDU-complex woningbouw te realiseren.

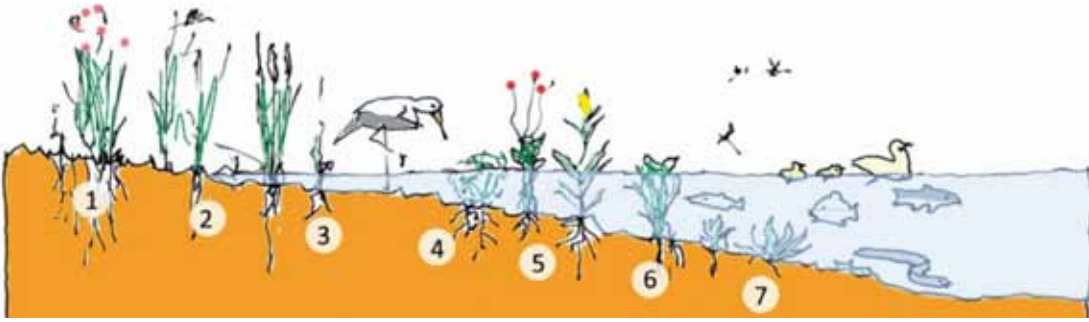
Tegelijk ligt er een wens om de ecologische structuur van de Broeksloot te versterken. Het plan is om daarvoor de botenwerf van SVGT uit te plaatsen ten behoeve van een klein wijkparkje met natuurvriendelijke oevers en een voetpad/brug ontsluiting over de Broeksloot naar Voorburg. Vooralsnog is niet duidelijk welk ecologisch habitat daarmee gediend is, temeer omdat de locatie van de naastgelegen scoutingvereniging welgehandhaafd blijft.

De toekomstige situatieschets geeft een publieke parkfunctie aan op de hoek van de Broeksloot. Daar zal de ecologische waarde minder zijn dan in de huidige situatie.

FEITEN OP EEN RIJ

- De Broeksloot is de scheidingswatering tussen de gemeentes Den Haag en Leidschendam-Voorburg.
- De Broeksloot is slechts 8 meter breed.
- De Broeksloot valt onder de jaarlijkse schouw van het hoogheemraadschap van Delfland.
- De Broeksloot is boezemwatering en derhalve beschoeid voor een optimale doorstroming.
- Het kavel van scouting/botenwerf SVGT is slechts 17 meter breed.
- De oeverhoogte van beide kavels varieert tussen de 40 (scouting) en 80 cm (SVGT).

Links: Een goede natuurvriendelijke oever vraagt veel ruimte.

Onder: Langs de Trekvlief is een hoge harde oever onontbeerlijk vanwege de golfslag.

Onder: Ondanks de oeverbeschoeiing zijn er al veel oever- en waterplanten in de Broeksloot.

ERGO

- Voor aanleg van een goede natuurvriendelijke oever is een glooiend oevertalud noodzakelijk onder een hoek van minimaal 30 graden met een uitloop in het slootprofiel.
- Het scouting-terrein blijft gehandhaafd en vanwege het smalle kavel is daar geen ruimte voor aanleg van een glooiende oever.
- Het SVGT-terrein ligt op de kop van Broeksloot en Trekvlief. Vanwege sterke stroming en golfslag zal een natuurvriendelijke oever hier aan sterke erosie onderhevig zijn.
- Voor aanleg van een natuurvriendelijke oever zullen de huidige waardevolle boomopstanden en struwelen gekapt moeten worden waarbij vogelhabitat wordt vernietigd.
- Aanleg van een habitat 'natuurvriendelijke oever' sluit niet aan bij de ecologische habitats van de omgeving waardoor er een eilandsituatie ontstaat, hetgeen niet ten goede komt aan de ecologische verbindingzone.
- De ecologische verbinding van de Broeksloot ondervindt op verschillende plekken een ernstige stedelijke barrière. De brug van 30 meter breedte plus aansluitend de hoge oever van het scoutingterrein over 100 meter lengte vormen voor fauna van de natuurvriendelijke oever een te grote overbrugging. Bovendien eindigt de zone in de zeer industriële Trekvlief waar alle oevers hard en zeer hoog beschoeid zijn en blijven.
- In een stedelijk verdichte omgeving zal een groene hoek langs het water direct gebruikt worden voor recreatiedoeleinden, waarbij hondenuitlaat een bijkomende en natuurbelastende factor is. Zelfs indien men dit hoekje in eerste instantie wil exclaveren van de publieke ruimte dan nog zal dit op termijn niet haalbaar blijken.

CONCLUSIE

Bovenstaande argumenten in aanmerking genomen plus het feit dat de vereniging SVGT haar taak als beheerder van de botenwerf met kennis van zaken ter hand neemt, waarbij de huidige natuurwaarden incl. het broedseizoen worden gerespecteerd, lijkt het verstandig om geen omvorming van habitat op deze locatie toe te passen.

Gezien het sociale karakter van de huidige bestemming en de lange historie van deze vereniging op deze locatie, opgeteld bij de kapitaalvernietiging die optreedt bij uitplaatsing, lijkt Nut en Noodzaak van uitplaatsing niet aan de orde en is het logisch om deze verenigingsactiviteiten op deze stedelijke plek te handhaven.

AANBEVELINGEN

De ecologische structuur zou nog verbeterd kunnen worden indien het gazon langs de Trekvlief slechts twee keer per jaar gemaaid wordt (begin juli en eind september)

De aanleg van een takkenril van snoeihout tussen de boszoom langs het water geeft extra mogelijkheden voor broedresultaat van met name Heggenmus, Winterkoning en Roodborst. Het ophangen van twee of drie nestkastjes verspreid over het terrein (beslist niet meer) zal het broedresultaat van Kool-, Pimpel- en Glanskopmees versterken.

Links: Aanleg van een takkenril van snoeihout biedt volop kansen voor broedvogels als Winterkoning en Heggenmus. Maar ook zoogdiere als egels en muizen vinden hier een veilige schuilplaats.

